

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

REVISTA ISTORICĂ

Fondator N. Iorga

Serie nouă, tomul XI, 2000

1 – 2

Ianuarie – Aprilie

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

COLEGIUL DE REDACȚIE

ȘERBAN PAPACOSTEA (*redactor șef*), VENERA ACHIM, PAUL
CERNOVODEANU, VIRGIL CIOCÎLTAN, FLORIN CONSTANTINIU,
EUGEN DENIZE, ANDREI EȘANU, GEORGETA PENELEA-FILITTI,
NAGY PIENARU, APOSTOL STAN

„REVISTA ISTORICĂ”, 6 numere anual.

Revista se poate procura de la: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România, RO-76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33-57, Fax 401-222 6407, Tel. 401-618 5103; 401 222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77-19, București 3 – România, Tel. 653 79 85, Fax 401-324 06 38.

La revue „REVISTA ISTORICĂ”, 6 numéros par an.

Toute commande pour les travaux parus aux Éditions de l'Académie Roumaine sera adressée à: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România, RO-76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33 – 57, fax 401-222 6407, Tel. 401-618 5103; 401- 222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77 19, București 3 – România, Tel. 653 79 85, Fax 401-324 06 38.

„REVISTA ISTORICĂ”, 6 issues per year.

All orders from abroad for publications of the Romanian Academy should be addressed to: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5-42, București, România RO 76117, Tel. 401-411 9008, Tel./Fax 401-410 3983; 401-410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33-57, Fax 401-222 6407, Tel. 401-618 5103; 401-222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77-19, București 3 – România, Tel. 653 7985, Fax 401-324 0638.

REDACȚIA:

NAGY PIENARU (*redactor șef adjunct*)
VENERA ACHIM
ECATERINA PETRESCU
IOANA VOIA (*traducător*)
Redactor (Editura Academiei): MIHAI POPA
Tehnoredactor: DIANA RUSU

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru schimb, precum și orice
corespondență se vor trimite pe adresa redacției revistei:

„REVISTA ISTORICĂ”,
B-dul Aviatorilor nr. 1, 71247-
București, Tel. 650 72 41

© 2001 EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
Calea 13 Septembrie, nr. 13, R-76117, Tel./Fax 410 39 83; 410 34 48; 411 90 08
București, România

www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ
TOMUL XI, NR. 1 - 2
Ianuarie - Aprilie 2000

S U M A R

COMPETIȚIA PENTRU STRĂMTORI

- ȘERBAN PAPACOSTEA, Bizanțul și Strămtorile sub primii Paleologi 5
OVIDIU CRISTEA, „Siamo Veneziani, poi christiani”: Serenissima și problema cruciadei 17

*

- ȘERBAN MARIN, Imaginea împăratului Manuel I Comnen în cronistica venețiană 31

NUMISMATICĂ, ICONOGRAFIE, VEXILOLOGIE

- OCTAVIAN ILIESCU, Aspecte ale economiei monetare în Moldova sub domnia lui Alexandru cel Bun 59
ȘTEFAN ANDREESCU, O icoană dispărută și un titlu domnesc 97
CONSTANTIN REZACHEVICI, Un steag domnesc necunoscut al lui Constantin Brâncoveanu 107

VIAȚĂ COTIDIANĂ LA SECUI

- PÁL JUDIT, Trăsăturile specifice ale evoluției târgurilor din scaunele secuiești 115
KINGA S. TÚDÖS, MÁRIA PAKUCS, Testamentul lui András Székely 121

OPINII

- OCTAVIAN ILIESCU, Aroganță și ignoranță în studii de numismatică medievală 127
ALEXANDRU MADGEARU, O discuție pe marginea cărții lui András Róna-Tas, *Hungarians and Europe in the Early Middle Ages. An Introduction to Early Hungarian History* 134

„Revista istorică”, tom XI, nr. 1-2, p. 1-178, 2000

www.dacoromanica.ro

MEMORIA INSTITUTULUI DE ISTORIE „N. IORGA”

PAUL CERNOVODEANU, Ședința lărgită a Secției de istorie medie din 30 noiembrie 1951 141

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

Reuniunea de la Moscova a Comisiei bilaterale a istoricilor din România și Federația Rusă, 12–14 octombrie 1999, Moscova (*Marian Stroia*); Sesiunea anuală de comunicări științifice a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”: „Bilanț și perspective în cercetarea istorică românească după 1990: Direcții noi de cercetare”, 15–16 noiembrie 1999 (*Ecaterina C. Petrescu*)..... 145

NOTE ȘI RECENZII

•• *Aleksandr I., Napoleon i Balkani*, Moskva, Edit. Nauka, 1997, 266 p. (*Marian Stroia*);
 •• *Der Herrscher in der Doppelpflicht. Europäische Fürsten und ihre beiden Throne*, coordonator Heinz Duchhardt, Mainz, Verlag Philipp von Zabern, 1997, 276 p., index. (*Ileana Căzan*); •• *The Muslims of Bosnia-Herzegovina. Their Historic Development from the Middle Ages to the Dissolution of Yugoslavia*, ed. by Mark Pinson, Cambridge, Massachusetts, U.S.A., 1994, XIII + 188 p. (*Adrian Tertecel*); •• *Reich oder Nation? Mitteleuropa 1780–1815*, herausgegeben von Heinz Duchhardt und Andreas Kunz, Mainz, Verlag Philipp von Zabern, 1998, IX + 318 p. (Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte Mainz. Abteilung Universalgeschichte, Beiheft 46) (*Șerban Papacostea*); GEORGE CIORĂNESCU, *Români și ideea federalistă*, București, Edit. Enciclopedică, 1996, 184 p. (*Ștefan Delureanu*); CONSTANTIN CONSTANTINESCU, *Prințul Barbu Alexandru Știrbey în istorie*, București, Tip. Artprint, 1998, 224 p. (*Ioan Babici*); CHARLES HARVEY, JON PRESS, *Databases in Historical Research Theory. Methods and Applications*, New York, St. Martin's Press, 1996, 331 p. (*Irina Gavrilă*); ADRIAN-SILVAN IONESCU, *Trista istorie a preeriei*, București, Edit. Globus, [1998], 238 p. + 86 il. + 6 hărți (*Aurelian Stroe*); CARL GUSTAV JUNG, *Tipuri psihologice*, București, Edit. Humanitas, 1997, 544 p. (*Alexandru Mamina*); VIOREL PANAITTE, *Pace, război și comerț în Islam. Țările Române și dreptul otoman al popoarelor (secolele XV–XVII)*, București, Edit. ALL, 1997, 576 p. (*Mihai Maxim*); MANUEL PEÑA DIAZ, *Cataluña en el Renacimiento: libros y lenguas (Barcelona 1473–1600)*, Lleida, 1996, 372 p. (*Eugen Denize*); JEAN-PAUL ROUX, *Regele. Mituri și simboluri*, București, Edit. Meridiane, 1998, 416 p. (*Alexandru Mamina*); JUAN A. SÁNCHEZ BELÉN, *La política fiscal en Castilla durante el reinado de Carlos II*, Madrid, 1996, 362 p. (*Eugen Denize*); DOINA TUDOROVICI, *Amurgul nobililor*, București, Edit. Pro, 1998, 202 p. (*Mihai Sorin Rădulescu*); ERK YURTSEVER, *Tamga. Asya'daki Türkçe coğrafi adlar derlemesi*, Istanbul, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1993, 156 p. (*Adrian Tertecel*)..... 149

REVISTA ISTORICĂ

NEW SERIES

TOME XI, Nos. 1 – 2

January – April 2000

CONTENTS

THE COMPETITION OVER THE STRAITS

- ȘERBAN PAPACOSTEA, Byzantium and the Straits under the First Paleologues 5
OVIDIU CRISTEA, "Siamo Veneziani, poi cristiani": Serenissima and the Issue of the
Crusade 17

*

- ȘERBAN MARIN, The Image of Emperor Manuel I Comnen in the Venetian Chronicles 31

NUMISMATICS, ICONOGRAPHY, VEXILOLOGY

- OCTAVIAN ILIESCU, On the Monetary Economy in Alexander the Good's Moldavia 59
ȘTEFAN ANDREESCU, A Vanished Icon and a Princely Title 97
CONSTANTIN REZACHEVICI, An Unknown Princely Banner of Constantin Brâncoveanu 107

DAILY LIFE IN THE SZECKLER COUNTY

- PÁL JUDIT, Particular Traits in the Evolution of Townlets in the Szeckler County 115
KINGA S. TÚDÓS, MÁRIA PAKUCS, András Székely's Will 121

OPINIONS

- OCTAVIAN ILIESCU, Arogance and Ignorance in Medieval Numismatic Studies 127
ALEXANDRU MADGEARU, On András Róna-Tas's *The Hungarians and Europe in the
Early Middle Ages. An Introduction to Early Hungarian History* 134

MEMORY OF THE "N. IORGA" HISTORY INSTITUTE

- PAUL CERNOVODEANU, The Broadened Meeting of the Medieval History Department of
30 November 1951 141

„Revista istorică”, tom XI, nr. 1–2, p. 1–178, 2000

www.dacoromanica.ro

SCIENTIFIC LIFE

- Moscow Meeting of the Bilateral Commission of Historians of Romania and the Russian Federation, 12–14 Octombrie 1999, Moscow (*Marian Stroia*); Annual Session of Scientific Papers of the “Nicolae Iorga” History Institute: “Achievements and Future Goals in Romanian Historical Research after 1990: New Directions in Research”, 15–16 November 1999 (*Ecaterina C. Petrescu*)..... 145

NOTES AND REVIEWS

- *Aleksandr I., Napoleon i Balkanî*, Moskva, Edit. Nauka, 1997, 266 p. (*Marian Stroia*);
 •• *Der Herrscher in der Doppelpflicht. Europäische Fürsten und ihre beiden Throne*, coordonator Heinz Duchhardt, Mainz, Verlag Philipp von Zabern, 1997, 276 pp., index. (*Ileana Căzan*);
 •• *The Muslims of Bosnia-Herzegovina. Their Historic Development from the Middle Ages to the Dissolution of Yugoslavia*, ed. by Mark Pinson, Cambridge, Massachusetts, U.S.A., 1994, XIII + 188 pp. (*Adrian Tertecel*);
 •• *Reich oder Nation? Mitteleuropa 1780–1815*, herausgegeben von Heinz Duchhardt und Andreas Kunz, Mainz, Verlag Philipp von Zabern, 1998, IX + 318 pp. (Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte Mainz. Abteilung Universalgeschichte, Beiheft 46) (*Șerban Papacostea*);
 GEORGE CIORĂNESCU, *Românii și ideea federalistă*, (The Romanians and the Federalist Idea), Bucharest, Edit. Enciclopedică, 1996, 183 pp. (*Ștefan Delureanu*);
 CONSTANTIN CONSTANTINESCU, *Prințul Barbu Alexandru Știrbey în istorie*, (Prince Barbu Alexandru Știrbey in History), Bucharest, Tip. Artprint, 1998, 224 pp. (*Ioan Babici*);
 CHARLES HARVEY, JON PRESS, *Databases in Historical Research Theory. Methods and Applications*, New York, St. Martin's Press, 1996, 331 pp. (*Irina Gavrilă*);
 ADRIAN-SILVAN IONESCU, *Trista istorie a preeriei*, (The Sad History of the Prairie), Bucharest, Edit. Globus, [1998], 238 pp. + 86 ill. + 6 maps (*Aurelian Stroe*);
 CARL GUSTAV JUNG, *Tipuri psihologice* (Psychological Types), Bucharest, Edit. Humanitas, 1997, 544 pp. (*Alexandru Mamina*);
 VIOREL PANAITE, *Pace, război și comerț în Islam. Țările Române și dreptul otoman al popoarelor (secolele XV-XVII)*, (Peace, War and Trade in Islam. The Romanian Principalities and the Ottoman Rights of Peoples. The Fifteenth – Seventeenth Centuries), Bucharest, Edit. ALL, 1997, 576 pp. (*Mihai Maxim*);
 MANUEL PEÑA DIAZ, *Cataluña en el Renacimiento: libros y lenguas (Barcelona 1473–1600)*, Lleida, 1996, 372 pp. (*Eugen Denize*);
 JEAN-PAUL ROUX, *Regele. Mituri și simboluri*, (The King. Myths and Symbols), Bucharest, Edit. Meridiane, 1998, 416 pp. (*Alexandru Mamina*);
 JUAN A. SÁNCHEZ BELÉN, *La política fiscal en Castilla durante el reinado de Carlos II*, Madrid, 1996, 362 pp. (*Eugen Denize*);
 DOINA TUDOROVICI, *Amurgul nobililor* (The Decline of Aristocracy), Bucharest, Edit. Pro, 1998, 202 pp. (*Mihai Sorin Rădulescu*);
 ERK YURTSEVER, *Tamga. Asya'daki Türkçe coğrafi adlar derlemesi*, Istanbul, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1993, 156 pp. (*Adrian Tertecel*) 149